

Standarto BS OHSAS18011:2007 diegimo įvertinimas Klaipėdos įmonėse želdynų priežiūros aspektu

Aldona Zita Pikturnienė*¹, Danguolė Juknienė²

Klaipėdos valstybinė kolegija, Jaunystės g. 1, LT-91274 Klaipėda

¹Tel. 8 683 74756, el paštas a.pikturniene@klvtk.lt

²Tel. 8 699 26469, el paštas danguole.jukniene@gmail.com

(Gauta 2011 m. sausio mėn.; atiduota spaudai 2011 m. kovo mėn.; prieiga internete nuo 2011 m. balandžio 18 d.)

Anotacija

Straipsnyje aptariama želdynų priežiūros ir aplinkos tvarkymo darbų profesinė rizika ir pagrindžiama darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos OHSAS 18011, kaip profesinės rizikos prevencijos priemonės, svarba. Analizuojami standarto BS OHSAS 18011:2007 diegimo įmonėse motyvai, teigiami pokyčiai ir neigiami aspektai.

Reikšminiai žodžiai: pavojus, rizika, rizikos vertinimas.

Abstract

The article discusses the occupational hazard of plant handling and infrastructure management works and validates the importance of safety and health management system OHSAS 18011 as the mean of occupational hazard prevention. The analysis of BS OHSAS 18011:2007 standard implementation in organizations motives, positive alterations and negative aspects are accomplished.

Key words: hazard, risk, risk assessment.

Įvadas

Želdynai ir želdiniai yra svarbi miesto struktūros dalis: atlikdami vieną iš svarbiausių funkcijų – ekologinę, jie kartu gerina gyvenamosios aplinkos kokybę, o gerai prižiūrėti gerina ir estetinį vaizdą. Pastaruoju metu, kada tankėja urbanizuotų teritorijų užstatymas, želdynų priežiūros problemos tapo ypač aktualios. Didelį dėmesį želdinių apsaugos, tvarkymo, naujų želdinių problemoms skiria Lietuvos visuomenė ir mokslininkai. Miestų želdinių naudojimo, tvarkymo ir apsaugos teisinio reguliavimo Lietuvoje raidą ir problemas analizavo Regina Prapiestienė (2001). Pasak autorės, miesto želdynų naudojimo, tvarkymo, apsaugos, išsaugojimo teisinis reguliavimas iš esmės apima žmonių veiklą, tiesiogiai susijusią su želdiniais – naudojimas, priežiūra, apsauga, tvarkymas ir kt., ir netiesiogiai susijusią – įvairūs žemės darbai, statybos, gatvių tiesimas ir kt. Daugelis šių veiklų darbuotojų saugos ir sveikatos požiūriu pasižymi didele profesine rizika (1 lentelė).

1 lentelė. Ekonominių veiklų profesinė rizika

Table 1. The occupational risk of economical activities

Ekonominės veikos rūšis pagal EVRK 2 red.	Veiklos pavadinimas	Profesinės rizikos lygis*
A 01.1	Vienmečių augalų auginimas, išskyrus gėlių auginimą	Didelė
A 01.2	Daugiamečių augalų auginimas	Didelė
F 41	Pastatų statyba	Didelė
F 42	Inžinerinių statinių statyba	Didelė
F 43.12.20	Žemės darbai statybos aikštelėse	Didelė

*Pastaba. Ekonominės veiklos profesinės rizikos lygis nurodomas vadovaujantis Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008-05-28 patvirtintų „Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų“ 1 priedu.

Darbuotojų sauga ir sveikata – visos darbuotojų darbingumui, sveikatai ir gyvybei darbe išsaugoti skirtos prevencinės priemonės, kurios naudojamos ar planuojamos visuose įmonės veiklos etapuose, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo profesinės rizikos arba ji būtų kiek įmanoma sumažinta (LR Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, 2003). Ši sąvoka samprata atskleidžia darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonių įvairovę, integralumą ir tęstinumą, todėl

vienas veiklos analizės aspektų yra vadybinis požiūris (Pikturienė, Pikturnaitė, 2007). Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos problemų aktualumas atsispindi tarptautinės bendruomenės dokumentuose: Tarptautinės Darbo Organizacijos rekomendacijose TDO-DSS 2001, Europos Bendrijos strategijose, standartuose. Darbuotojų saugos ir sveikatos įvertinimo standartų serijoje OHSAS (*Occupational Health and Safety Assessment Series*) sukurtas vadybos standartas OHSAS 18001, kuriame pateiktas vadybos mokslu pagrįstas modelis: darbuotojų saugos ir sveikatos politika, planavimas, įgyvendinimas ir vykdymas, tikrinimas ir koregavimo veiksmai, vadovybės analizė ir nuolatinis gerinimas. Siekiant palengvinti kokybės, aplinkos ir darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemų integravimą organizacijose, standartas OHSAS 18001 parengtas taip, kad atitiktų ISO 90001:2000 (kokybės) ir ISO 14001:2004 (aplinkos) vadybos sistemų standartus. Pažymėtina, kad Didžiosios Britanijos standartų instituto BSI standartas BS OHSAS 18001:2007 *Occupational health and safety management systems – Requirements*, angliškoji ir lietuviškoji versija pagal Lietuvos standartizacijos departamento ir Didžiosios Britanijos standartų leidybos kompanijos BSPL licencinę sutartį yra perimtas kaip Lietuvos standartas LST 1977:2008. OHSAS 18001 standartas Lietuvos įmonėse diegiamas vis plačiau: jei 2007 metų pradžioje buvo sertifikuota 19 įmonių, tarp jų 2 Klaipėdos įmonės – UAB „Philip Morris Lietuva“ ir UAB „TNT“ (Vilnius, Kaunas, Klaipėda) (Pikturienė, Pikturnaitė, 2007), tai 2011 m. sausio 1 d. Valstybinės darbo inspekcijos skelbiamame „Sąrašė įmonių, kuriose įdiegta profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistema OHSAS 18001“, įrašyta 374 įmonės, iš jų tik 25 registruotos Klaipėdoje.

Siekiant užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, būtina taikyti sisteminių požiūrį į rizikos prevenciją, diegiant tarptautinius reikalavimus atitinkančią vadybos sistemą, todėl standarto BS OHSAS18011:2007 įmonėse diegimo patirtis yra aktuali problema.

Tyrimo objektas – standarto BS OHSAS18011:2007 diegimo patirtis želdynų priežiūros ir aplinkos tvarkymo darbus vykdančiose Klaipėdos įmonėse.

Tyrimo tikslas – aptarti ir įvertinti standarto BS OHSAS18011:2007 diegimo patirtį želdynų priežiūros ir aplinkos tvarkymo darbus vykdančiose Klaipėdos įmonėse.

Tyrimo metodika

Naudoti šie pagrindiniai tyrimų metodai: mokslinės literatūros, teisės aktų, informacijos šaltinių analizė ir sisteminimas, loginė lyginamoji analizė, apibendrinimas, kiekybinis (anketinės apklausos) ir kokybinis (pokalbio) metodas.

Naujų sistemų ar standartų diegimas įmonėje paprastai reikalauja papildomų išteklių, todėl analizuojant jų diegimo patirtį tikslinga apžvelgti naujovių diegimo motyvus, teigiamus pokyčius ir neigiamus aspektus. Tyrimo anketinės apklausos klausimyno teiginiai suformuluoti šio straipsnio autorių, remiantis toliau pateikiama mokslinės literatūros, teisės aktų ir standarto BS OHSAS18011:2007 aprašo analize.

Vadybos sistemų ir OHSAS 18001 diegimo motyvų apžvalga. Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema – organizacijos vadybos sistemos dalis, naudojama DSS politikai sukurti ir įgyvendinti bei DSS rizikos veiksniams valdyti. DSS vadybos sistemų diegimas nėra išsamiai nagrinėtas, tačiau tikslinga apžvelgti kokybės vadybos sistemų diegimo patirtį, kadangi standartas OHSAS 18001 parengtas taip, kad atitiktų ISO 90001:2000 (kokybės) ir ISO 14001:2004 (aplinkos) vadybos sistemų standartus.

Mokslinėje literatūroje (Berman, West, 1995; Bennington, Cummane, 1997; Axelsson, Bihari-Axelsson, Steen, 2004) dažnai pateikiami kokybės sistemų diegimo procesų ir jų rezultatų (išdavų) empiriniai pavyzdžiai. Kokybės vadybos modeliai ir metodai privataus ir viešojo sektoriaus organizacijose diegiami siekiant atitikti Europos Sąjungos reikalavimus (Axelsson, Bihari-Axelsson, Steen, 2004) ir / arba ieškant galimybių tobulinti veiklos efektyvumą ir veiksmingumą (Berman, West, 1995; Bennington, Cummane, 1997). Kokybės vadyba yra pagrindinė priemonė tobulinant tiek visos organizacijos veiklą, tiek ir atskirus jos aspektus (Bennington, Cummane,

1997; Jurkauskas, 2003; Vanagas, 2004; Ruževičius, 2007). O dėl to didėja produktyvumas, auga vartotojų ir kitų suinteresuotų asmenų pasitenkinimas ir taip įgyjamas konkurencinis pranašumas (Berman, West, 1995; Barcik, 1999; Juozaitienė, Staponkienė, 2002).

Taigi mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad kokybės vadybos modeliai ir metodai organizacijose diegiami siekiant atitikti Europos Sąjungos reikalavimus, ieškant galimybių gerinti veiklos efektyvumą ir veiksmingumą tobulinant tiek visos organizacijos veiklą, tiek ir atskirus jos aspektus.

Organizacijos veiklos tobulinimo motyvai darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos aspektu pateikiami standarto BS OSHAS18011:2007 aprašyme. Dokumente nurodoma, kad standartas skirtas organizacijoms, „kurios nori: sukurti DSS vadybos sistemą, siekdamas pašalinti arba kiek įmanoma sumažinti riziką darbuotojams ir kitoms suinteresuotoms šalims, kurias galėtų veikti su organizacijų veikla susiję pavojai; įgyvendinti, prižiūrėti ir nuolat gerinti DSS vadybos sistemą; įsitikinti, kad DSS vadybos sistema atitinka organizacijos nustatytą DSS politiką; įrodyti ir paskelbti, kad organizacijos DSS vadybos sistema atitinka OHSAS standartą“ (standartas BS OSHAS 18011:2007).

Apibendrinant galima suformuluoti šiuos tyrimo teiginius, atspindinčius DSS vadybos sistemos diegimo motyvus:

- įgyvendinti, prižiūrėti ir nuolat gerinti darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemą, siekiant pašalinti arba sumažinti darbuotojų ir kitų suinteresuotų šalių riziką;
- sukurti ir taikyti veiksmingą DSS reikalavimų teisinės atitikties schemą;
- įrodyti, kad įmonės DSS vadybos sistema atitinka OHSAS standartą (ES reikalavimus);
- tobulinti įmonės veiklos efektyvumą ir veiksmingumą ir gerinti konkurencinį pranašumą rinkoje.

Respondentų atranka. Pirminis informacijos šaltinis vykdant respondentų atranką – Valstybinės darbo inspekcijos skelbiamas „Sąrašas įmonių, kuriose įdiegta profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistema OHSAS 18001“ <http://www.vdi.lt/index.php?2085168423> (toliau – „Sąrašas...“), kuriame 2011 metų sausio 1d. įrašytos 374 įmonės, iš jų 25 registruotos Klaipėdoje. Analizuojant informaciją, nustatyta, kad „Sąrašė...“ neįrašyta nei viena Klaipėdos specializuota želdynų priežiūros įmonė, o 80 procentų įrašytų Klaipėdos įmonių sudaro statybinės įmonės. Kadangi tyrimo kryptį (želdynų priežiūra) netiesiogiai atitinka statybos įmonės, vykdančios aplinkotvarkos darbus (vejos, takų, šaligatvių ir kt. įrengimas/atstatymas), tuo pagrindu respondentais atrinkta 10 Klaipėdos statybos įmonių: UAB „Deglas“, UAB „Pamario restoratorius“, UAB „Edrija“, UAB „Viremida“, UAB „Ranga“, UAB „Aldasta“, UAB „Klaipėdos apdaila“, UAB „Klaipėdos inžinerinių tinklų statyba“, UAB „Lokys“, UAB „Konsolė“.

Tyrimo rezultatai ir jų aptarimas

Įmonių veiklos profesinės rizikos aptarimas profesinės rizikos aspektu. Siekiant aptarti tyrime dalyvavusių įmonių veiklą darbuotojų saugos ir sveikatos požiūriu respondentams buvo pateikti klausimai apie įmonės veiklos sritis ir atliekamus pavojingus darbus. Visos įmonės nurodė, kad svarbiausia jų veikla – bendroji pastatų statyba, inžinerinių statinių statyba, specializuota statybos veikla, žemės darbai statybos aikštelėse (2 lentelė).

2 lentelė. Svarbiausios įmonių ekonominės veiklos rūšys (pagal ERVK 2 red.)

Table 2. The most important categories of organizations' economical activities (according to ERVK 2 red.)

Ekonominės veiklos rūšis	Veiklos pavadinimas	Respondentų atsakymų procentinė reikšmė
F 41	Pastatų statyba	60
F 42	Inžinerinių statinių statyba	50
F 43	Specializuota statybos veikla	40
F 43.12.20	Žemės darbai statybos aikštelėse	60

Taip pat visos įmonės nurodė, kad tenka atlikti aplinkotvarkos darbus (vejos, takų, šaligatvių ir kt. įrengimas/atstatymas), taigi respondentų veikla yra netiesiogiai susijusi su želdynų priežiūra. Nustatyta, kad visos įmonės atlieka daugelį pavojingų darbų (3 lentelė).

3 lentelė. Įmonėse vykdomi pavojingi darbai
Table 3. Hazardous activities implemented in companies

Eil. Nr.	Pavojingų darbų pavadinimai	Respondentų atsakymų procentinė reikšmė
1.	Darbas su pavojingomis cheminėmis medžiagomis	80
2.	Krovinių kėlimas rankomis	100
3.	Krovinių kėlimas mechaniniais, iš jų savaeigiais krautuvais	80
4.	Darbas triukšme	70
5.	Darbai aukštyje (>5 metrai nuo pagrindo)	70
6.	Darbas keliantis kritimo, užgriuvimo, nugrimzdimo pavojų	100
7.	Darbas prie šlaitų ir iškasose (1,5 m ir giliau)	80
8.	Žemės darbai požeminių komunikacijų apsauginėse zonose	50
9.	Darbai eksploatuojamose automobilių kelių važiuojamosiose juostose	10
10.	Potencialiai pavojingų įrenginių naudojimas	90

Daugelis statybos įmonėse vykdomų pavojingų darbų, pavyzdžiui, darbas su pavojingomis cheminėmis medžiagomis, darbas triukšme, krovinių kėlimas rankomis, krovinių kėlimas krautuvu, darbas, keliantis kritimo, užgriuvimo pavojų, žemės darbai požeminių komunikacijų apsauginėse zonose, darbai eksploatuojamose automobilių kelių važiuojamosiose juostose, potencialiai pavojingų įrenginių (keltuvų, mobiliųjų bokštelių) naudojimas, gali būti atliekami taip pat ir želdynų priežiūros įmonėse. Taigi tyrime dalyvaujančių įmonių ir želdynų priežiūros darbų profesinė rizika turi daug bendro.

Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos sertifikavimo pagal OHSAS 18001 motyvų analizė. Standartas OHSAS 18001 skirtas taikyti visų tipų ir dydžių skirtingomis geografinėmis, kultūrinėmis ir socialinėmis sąlygomis dirbančiose organizacijose, o jo reikalavimų taikymo laipsnis priklauso nuo tam tikrų veiksnių, pavyzdžiui, organizacijos DSS politikos, veiklos tipo ir organizacijoje atliekamų operacijų rizikos bei sudėtingumo (BS OSHAS18011:2007). Tyrimas atskleidė, kad standarte nurodyti sistemos diegimo tikslai ne visoms įmonėms vienodai aktualūs, išskyrus vieną – „konkurencinis pranašumas rinkoje“ (4 lentelė).

4 lentelė. OHSAS diegimo įmonėse motyvai
Table 4. The motives of OHSAS implementation

Eil. Nr.	OHSAS diegimo įmonėse motyvai	Respondentų atsakymų procentinė reikšmė
1.	Igyvendinti, prižiūrėti ir nuolat gerinti darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemą siekiant pašalinti arba sumažinti darbuotojų ir kitų suinteresuotų šalių riziką.	90
2.	Sukurti ir taikyti veiksmingą DSS reikalavimų teisinės atitikties schemą.	80
3.	Įrodyti, kad įmonės DSS vadybos sistema atitinka OHSAS standartą (ES reikalavimus).	50
4.	Konkurencinis pranašumas rinkoje.	100
5.	Tobulinti veiklos efektyvumą ir veiksmingumą.	70
6.	Kiti (įrašyti): įvaizdžio gerinimas ir suinteresuotų šalių pasitikėjimo stiprinimas.	10

Teorinės analizės pagrindu suformuluoti standarto diegimo motyvai respondentams pasirodė priimtini, nes jie juos rinkosi, o anketoje formuluotėje „Kiti“ nurodė tik vieną papildomą motyvą: „įvaizdžio gerinimas ir suinteresuotų šalių pasitikėjimo stiprinimas“.

Teigiami pokyčiai, sertifikavus darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemą. Kad organizacija galėtų valdyti DSS rizikos veiksnius ir gerinti DSS sistemos veiksmingumą, standarte pateikiami DSS vadybos sistemos reikalavimai, tačiau dokumente nenustatomi konkretūs

veiksmingumo kriterijai. Juos nustatyti siekiama šiuo tyrimu, analizuojant teigiamus pokyčius įmonėse, sertifikuosiose DSS vadybos sistemą pagal OHSAS reikalavimus.

Anketoje numatyti galimi teigiami pokyčiai įmonėse, sertifikuosiose DSS vadybos sistemą respondentams pasirodė priimtini, nes jie juos rinkosi, o anketoje formuluotėje „Kiti“ nurodė tik vieną papildomą motyvą: „Pagerinta darbuotojų saugos kultūra įmonėje“.

5 lentelė. Teigiami pokyčiai įmonėse, sertifikuosiose DDSS vadybos sistemą
Table 5. Positive alterations in companies which have certificated LSS management system

Eil. Nr.	Teigiami pokyčiai sertifikuos DDSS vadybos sistemą	Respondentų atsakymų procentinė reikšmė
1.	Didesnis dėmesys nuolatinių pavojų identifikavimui, rizikos įvertinimui bei valdymui.	70
2.	Sumažėjęs nelaimingų atsitikimų skaičius.	70
3.	Sisteminis teisinės informacijos atnaujinimas ir DSS reikalavimų perdavimas darbuotojams.	80
4.	Įdiegus atskaitomybę, padidėjo vadovų ir darbuotojų atsakingumas.	60
5.	Konkurencinis pranašumas rinkoje.	100
6.	Kiti (įrašyti): Pagerinta darbuotojų saugos kultūra įmonėje.	10

Atskleista, esminis teigiamas pokytis įmonėse, sertifikuosiose darbuotojų saugos ir sveikatos sistemą pagal OHSAS 18011 reikalavimus – konkurencinis pranašumas rinkoje (100 %) , dėmesys nuolatinių rizikų įvertinimui ir valdymui.

Neigiami DSS vadybos sistemos sertifikavimo aspektai. Kadangi neigiamus DSS vadybos sistemos sertifikavimo aspektus anketose suformulavo ne visi respondentai, analizuota remiantis ir anketavimo rezultatais, ir pokalbio metodu. 10 % respondentų nurodė, jog neigiamų aspektų nenustatė. 20 % respondentų anketose nurodė: „brangus sistemos įdiegimas“. Papildomai pokalbio metu respondentai paaiškino, kad „brangus ne tik sistemos įdiegimas, bet ir jos išlaikymas“, nes ir įdiegiant DSS vadybos sistemą, ir vėliau periodiškai reikalingos nepigios konsultantų bei auditorių paslaugos. Taip pat neigiamu aspektu pokalbių metu respondentai paminėjo didelę DSS vadybos sistemos dokumentų apimtį bei jų rengimo darbo laiko sąnaudas.

Išvados ir rekomendacijos

1. Mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad siekiant užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, būtina taikyti sisteminių požiūrį į rizikos prevenciją, diegiant tarptautinius reikalavimus atitinkančią vadybos sistemą. Kokybės vadybos modeliai ir metodai diegiami siekiant atitikti Europos Sąjungos reikalavimus, ieškant galimybių gerinti veiklos efektyvumą ir veiksmingumą tobulinant tiek visos organizacijos veiklą, tiek ir atskirus jos aspektus.
2. Remiantis mokslinės literatūros ir standarto BS OSHAS18011:2007 analizės išvadomis suformuluoti tyrimo klausimyno įmonėms teiginiai. Tyrimu siekiama nustatyti naujovių diegimo motyvus, teigiamus pokyčius įmonėse, sertifikuosiose darbuotojų saugos ir sveikatos sistemą pagal OHSAS 18011 reikalavimus ir neigiamus aspektus.
3. Tyrimu atskleista, kad standarte nurodyti sistemos diegimo tikslai ne visoms įmonėms vienodai aktualūs, išskyrus vieną – „konkurencinis pranašumas rinkoje“, kurį visos įmonės nurodo ir kaip esminį rezultatą. Kiti teigiami pokyčiai įmonėse, sertifikuosiose darbuotojų saugos ir sveikatos sistemą pagal OHSAS 18011 reikalavimus: pagerėjo sisteminis teisinės informacijos atnaujinimas ir DSS reikalavimų perdavimas darbuotojams; padidėjo dėmesys nuolatinių rizikų įvertinimui ir valdymui; sumažėjo nelaimingų atsitikimų. Atskleistas neigiamas standarto diegimo aspektas – brangus sistemos įdiegimas, darbo laiko sąnaudos.
4. Kadangi daugelis želdynų priežiūros ir aplinkos tvarkymo veiklų ir darbų darbuotojų saugos ir sveikatos požiūriu pasižymi didele profesine rizika, todėl siekiant užtikrinti darbuotojų saugą

ir sveikatą, būtina taikyti sisteminių požiūrį į rizikos prevenciją, ir rekomenduotina diegti tarptautinius reikalavimus atitinkančią vadybos sistemą OHSAS 18001.

5. Siekiant išvengti didelių profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistemos OHSAS 18001 diegimo kaštų samdant konsultantus, rekomenduotina parengti šiai veiklai įmonės specialistus.

Literatūra

1. Axelsson R., Bihari-Axelsson S., Steen L. Quality management in health insurance: A case of third-party benchmarking. *The International Journal of Public Sector Management*, Vol.17, No.3. PDF. 2004.
2. Barauskienė E. Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos pokyčių, problemų ir strategijos analizė. *Technologijos mokslo darbai Vakarų Lietuvoje*, IV. Klaipėda, 2004.
3. Barcik C.C. *Visuotinės kokybės vadyba*. Vilnius, 1999.
4. Bennington L., Cummane J. The road to privatization: TQM and business planning. *The International Journal of Public Sector Management*, Vol.10, No.5. PDF. 1997.
5. Berman E.M., West J.P. Tqm in American cities: hypotheses regarding commitment and impact. *Journal of Public Administration Research & Theory*, Vol.5, Issue 2. 1995.
6. Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.). Žin., 2007, Nr.119-4877
7. European Commission Directorate General employment, industrial relations and social affairs. Guidance on risk assessment at work. ISBN 92-827-428-4, Luxembourg, 1996.
8. Europos Bendrijos komisija. 2007-2012. Bendrijos darbuotojų sveikatos ir saugos strategija: gerinti darbo kokybę ir našumą. Prieiga per internetą: <http://www.vdi.lt/index.php?1491630181>.
9. Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos pavyzdiniai nuostatai. Žin., 2008, Nr. 62-2363.
10. Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas. Žin., 2003, Nr. 70-3170.
11. Lietuvos standartas LST 1977. Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos. Reikalavimai (BS OHSAS 18001:2007).
12. Pavojingų darbų sąrašas.
13. Pikturnienė A., Pikturnaitė I. Darbuotojų saugos ir sveikatos vadyba: ES strategija ir situacija Lietuvoje. *Vadyba*, 2(11). Klaipėda, 2007.
14. Prapiestienė R. Miesto želdinių naudojimo, tvarkymo ir apsaugos teisinis reguliavimas. *Geografija*, 37(1). 2001.
15. Profesinės rizikos vertinimo nuostatai. Žin., 2003-Nr.100-4504.
16. Sąrašas įmonių, kuriose įdiegta profesinės sveikatos ir saugos vadybos sistemos OHSAS 18001. Prieiga per internetą: <http://www.vdi.lt/index.php?2085168423>.
17. Tarptautinė Darbo Organizacija. Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemų gairės. Prieiga per internetą: <http://www.vdi.lt/index.php?599519559>.
18. Tarptautinė darbo organizacija. Globali darbuotojų saugos ir sveikatos strategija. Prieiga per internetą: <http://www.vdi.lt>.
19. Zakarevičius P., Kvedaravičius J., Augustauskas T. *Organizacijų vystimosi paradigma*. Kaunas, 2004.

Evaluation of BS OHSAS 18011:2007 Standard Implementation in Klaipėda Companies in the Aspect of Plant Handling

(Received in January, 2011; Accepted in March, 2011; Available Online from 18th of April, 2011)

Summary

Occupational hazard is typical characteristic of many plant handling and infrastructure management works from the occupational safety and health viewpoint. Therefore, systemic attitude towards hazard prevention must be applied via implementation of management system compatible with international requirements, in order to ascertain safety and health of employees. The aim of this research – to discuss and to evaluate the experience of BS OSHAS18011:2007 standard implementation in plant handling and infrastructure management companies in Klaipėda.

The survey revealed that international occupational safety and health management system OHSAS 18001 is implemented in 374 Lithuanian enterprises (data for the 1st of January of 2011). 25 of these enterprises are recorded in Klaipėda. 80 percent of them are building enterprises, and none of these enterprises are plant handling and infrastructure management enterprise. 10 building companies are selected as respondents of survey, as their activities of infrastructure (lawn, pathway, sidewalk and etc.) installation correspond to plant handling and infrastructure management works.

Ordinarily, the implementation of new systems and standards in company requires additional resources. So, the analysis of systems and standard implementation experience is aimed to reveal motives, positive alterations and

negative aspects of innovation installation. Propositions for the questionnaire survey were formulated by authors of article in reference to finding of scientific literature and BS OSHAS18011:2007 standard analysis.

Analysis of scientific literature revealed, that quality management models and methods are implemented in striving to fit European Union requirements, seeking for opportunities to improve effectiveness and efficiency of activity. Growing productivity, consumers' and stakeholders' satisfaction, and competitive advantage comes as a result of such modernization.

It is revealed, that the main motive of occupational safety and health system certification by OHSAS 18011 is competitive advantage in the market, and it is the main positive alteration too. Also better law information and consideration of constant hazards evaluation and management are revealed. The negative aspect standard implementation is expensive system implementation and labour time expenditures.